

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.24. Da gloriam Deo &c. Verbis astutis peruertere comantur cœcum: sed eos ipse confundit, mereturque vocari Prote-confessor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

doloſque. texite quantos diabolica veſtra rabi-
daſque poterit eudere peruerſitas illi. ipſiſ vincere
mini. Quidquid agitis, vincere eſt & convincere
vos me ipſos, ſicut prudentes illi conſilarij
Pharaonis ac Aegyptiorum illo tamque eodem
conſilio, quo Dei populum conabantur euerte-
re, magis illum robotarunt, pluresque illi ac cre-
uerunt. In Chriſtum agite perfidi, omnes inten-
dite neruos: quacumque enim concilia cogitis,
fraudeſque molimini, hic erit omnium fructus,
vt Chriſtus tanto fiat celebrior, eius miracula
tanto euidentiſ confirmata, vos autem tanto
maiori dedecore conuſi.

Verſu duriores illi ſe qua Pharaon oſtenderunt:
facta etenim hac verificatione, redduntur obſti-
natiores, infideliores & contra Chriſtum rabi-
die furunt acriori. Notat D. Auguſtin. peſ-
ſimæ Pharaonis obſtinatioſ argumentum. Vt
illi Dens maſiſtæ redderet ſuam potentiam,
eumque ad obedientiam conſtringeret, luem
immixit ſuper animalia, boues, oues, arietes, ca-
pros Aegyptiorum, eamque grauiffimam: quam
illi per Moſen mitendam intertulerat: ita vt
ad ortum ſolis omnia mortua fuerint animalia;
reſertur Pharaoni quod nullum animal, ex his
quæ ad Iſraelitas ſpectabant, interierit, ſed om-
nia ſalua paſſe eſt. Admiratur Pharaon, nec
credit. Nuntios mittit ad domus Iſraelitarum
rei veritatem indagaturos & adhibita debita
diligentiâ, ſic eſſe, vt dictum erat, inuenerunt: Et

Exod. 9.7

miſiſ Pharaon ad videndum nec erat quidaſ mor-
tuum de his, quæ poſſidebat Iſrael. Quem effectum
arbitraris inde prodiſſe? qui ex relata ſibi cer-
tificatione credere debuiffet in peius ruit, Deo
factus contumacior, tantique huius infidelior:
Ingratuſ eſt cor Pharaonis, & non dimiſiſ po-
pulum. An pernicioſior dari poſſit obſtinatio,
quærit D. Aug. ipſa namque certificatio quæ cor
eius obſtipum ſectere debuiffet, ipſum reddidit
obduratuſ? Quod ſi diligenter inquitens intel-
ligeſet omnia ſimiliter Iſraelitarum animalia
peſte ſublata, atque ex hoc amplius cor ſuum
Pharaon aggravaret, non hoc multum, ſed pro-
prijſ contuens oculis ſignum admirabile, &
euidenti de hoc haſ ita ſiſtificatione quod per
hoc obdureſt amplius: omnem diaboli ſuperat

D. Avgvs.
Tom. 4.

hac rebellio contumaciam: Quomodo excontra-
rijſ conſiſ facta eſt nec ingratus cordis Pharaonis?
Si enim & pocora Iſraelitarum morerentur &c.
Vnde debuit ad timendum & credendum moueri,
hinc ingratus eſt. O cor obduratum & lapideuſ
D. Bernad. declarans quid ſit cor obſtinatum ſic
ait: Quæris quid ſit cor durum? Interroga Pharaon.

Lib. 1. de
conſider.

nem. Per cor Pharaonis vult intelligamus quid
ſit cor obſtipum: hoc eſt proprie cor durum.
Tales ſunt illi pernicitates & reſtractarij.

ſ. 24. Da gloriam Deo &c. Verbis aſtutis
peruerrere conantur cœcum: ſed eos ipſe con-
fundit, mereturque vocari Prote-confefſor.

Acta igitur de hoc opere non leui inquisi-
tione, parum eſt eos minime credere, inſu-
pet vnanimes velut apes provocata, tantique
ſtimulati de nouo cœcum aggrediuntur, qua-
runt, & requirunt, in errogaunt, verumque inter-
rogant, conati illum eo adducere, vt dicat, quod
ipſi ab eo conantur extorquere: Nitebantur
illum in conſortium ſua trahere blaſphemia, in-
quit Rupertus. vel ſaltem timorem illi in-
cutere perturbare, ſuaque auctoritate ſuis qua-
ſtionibus, interrogacionibus & argumentis in-
diuerſa rapere titubantem, ſi quomodo ſal-
teant ex ore pauperis huius verbulum alij: od
elicere, quem vt ignorantem & ſimplicem ha-
bebant, quo miraculi huius ceſſitudini deroga-
rent, ſi quandaſ inter diuerſa conſeſſiones re-
perirent diſſonantiam: Vt aſſiſua pe conſiſtione
(inquit D. Chryſoſt.) enim ad ſuam traherent vo-
luntatem, & ſi forte aliquid inter reſpondendum
dicat, quod poſſent ad ſuam detorqueſe inſiſtioneſ.
Nedum malitiâ vincunt Pharaonem ſed ipſi ſunt
diabolis nequiores, ita D. Paulinus in vita D. Iudæi
Ambr. Hi namque videntes Dñi Saluatoris mi-
rabilia magna ſiſ conuicti & coacti pleno ore
exclamabant: Scimus quod ſiſ ſanctus Dei: quia ſiſ
ſilius Dei: Illi vero conſpecto hoc miraculo adeo
celebri & maſiſto, obgauiunt Non ſcimus quid
hic homo peccator eſt. O perduelles, vnde quæſo,
hanc trahitis conſequentiam? Ex principijs quæ
habetiſ certo confirmata, & ex proceſſu compro-
bata: numquid hæc elicitur conſequentia? Ex
talibus operibus, quæ teſtata habetiſ quis ſapiens
hoc inferat?

61

RVPERT.

In hunc

loc.

D. CHR.

Ho. 57. in

I. 1. 2. 3.

I. Iudæi

malitiâ

vincunt

diabolū.

Mar. 1.

23.

Luc. 4. 41.

23.

23.

23.

23.

homo peccator est. Continent hæc verba peruersas mille cogitationes, duosque sensus primarios, Primus est q. d. Huius operis negare non possumus excellentiã: sed huius gloriam iustum est vt Deo referamus acceptam, tanquam eius auctori, non huic, quem scimus hominem nequam & impostorem. Eo modo quo Propheta Dauid

II. Quid sit dare Deo gloriam. In spiritu præuidens ex prædicatione Apostolorum triumphum, quem singulari decantat encomio, in hæc verba concludit: *Dare gloriam Deo, 1. Reg. 6. 5.*

Deo operis huius referte laudem. & nequaquam prædi. aronibus: etenim illi suis ea viribus implere nequeunt, cum homines essent idioræ, simplices, & illitterati. Eadem phrasi vsi sunt Sarrapa Philistinorum locuti ad populum: etenim dantes illis consilium, vt diligenter aduerterent, ad discernendum, verum casus ille, qui acciderat, opus esset Deo Domino adscribendū: Per hoc, inquit, *Dabitur Dominus Deo Israel gloriam*

Eumque huius successus agnosceatis auctorem: frequens est hic sensus SS. Patribus. Secundus est Abbas Rupertus, sensus admodum mirabilis: nō. Scriptura phrasi est aliquoties vsitata, vt dare Domino Deo gloriam sit: a reii ingenue & candidè rei alicuius veritatem, nullam ei inortis verbi, vim inferendo aperire, vt enim veritas est filia Dei, qui illa tractat sine vlla violētia, & cum debito respectu, Deū honorat: sicut & te, qui filiam tuam cum omni excipit reuerentiã tibi que iniuriam irrogat, qui vim illi conatur inferre. Spectarunt hi verba illa, quæ dixit Iosue militi Achan qui rei veritatem negabat, & abscondebatur, de quo facinore tantopere Deus excaudit, vt ex eo tempore grauissima, & perditioni proxima populū calamitas obruerit. Dicit ei itaque sanctissimus Iosue: *Fili mi: Da gloriam Domino Deo Israel. Et confitere, atque indica mihi, quid feceris ne abscondas q. d. Fili mi, cave ne Deum offendas, eius negando veritatem, & eam non candidè confitendo periculo totum hunc populū eiusque tranquillitatē exponas. Illam ingenue confitere, & Deum per hoc honore afficies, totamque hanc rempublicā non paruo beneficio bonoque cumulabis. Hæc verba perdidit illi hoc in casu sibi vsurpant, conrati cæco offendere, quod Dei honorem grauiter læderet, non hoc fatendo, quod ipsi verispeltes intendebant, & populū istum permagno exponeret discrimini: etenim per hoc omnis eū populū affleat sequeretur quem impostorē esse calumniabantur & qui technis suis ac fraudibus omnes ad se traheret circumuentos. Fili mi, per vitam tuam adiuramus te, ne dantiis animos*

III. Subdolo Pharisæorum argumentum.

horum Optimatum ac concilij adeo reuerendi suspendas, ne ambagibus loquendi vitis quibus populus irretiat: perpende, nos omnem rei callere veritatem, quod non pe vit ille te non illuminatit: Dico plane veritatem: quod Deus honoretur, & populus non decipiat: Dico nobis, quas fudisti orationes, quæ pietatis exercitia coluisti, quibus vsus es remediis, quo tibi visum recuperares? nobis etenim liquido constat, quod tibi visum dare non potuerit vir cognite malicie reprobos, quem ex certa scientia nouimus incantatoiem, in postorem, & omnium elocacem esse facinorum: *Nos scimus quia hic homo peccator est.* Videt improbos illos, blasphemos, perituros in quantum engatur superbiam: Audin quas rationes diabolica fides atrogantia proponant, velut omniseij, quæque intus & in cute Christi vitam nouerant & adiones?

Eia agite perduelles: per hoc etenim *Secundus* *tuur pauper: comprehenduntur in consilijs, quibus cogitant.* Per hoc quo magis inflati superbitis spiritu superbia: simulando carbunculum, hunc quæ Iudæos. Christus intellectus sui luce incendit, extinctur: tantò seruentiis accedet, & flammæ emittet ac splendores tantò elaciores, quibus omnes fraudulentias vestras dissipabit rationes, vsque iisdem irretiet, capietque delusos. Nec aliter euenit, ira quippe sancta flammescens, exuta larua & respectu quo retinebatur, i los alloquitur, ac summa libertate respondet, imò redarguit ipsas eorum proferens rationes, vt iisdem eorum pedes manūque constringat, ea que adeo elegantur deducit vt omnes non parua confusione erubescerent. Ostendit illis eodem argumento, quod obiecerant, veritati detrahere: dicendo: quod probe nosset Christum hominem esse flagitiosum: quandoquidem ex hoc se Dei amicum esse testaretur, quod in manu sua haberet Dei voluntatem: *Peccatoris Deus non ex audit & c.* Confirmat Christum omnes mundi sanctiores meritis suis longè superare, nec quemquam illi comparandum: eum ipse solus insigniora, quam ceteri omnes simul iuncti, quos sol vidit, mirabilia operaretur: *A fenilo non est auditum & c.* sacete satis ipsos reprehendit de hoc iplo, quod dixerant, se nescire, quismam Christus esset, aut quomodo in mundum prodissset, dum illis ait. *Qua precor, hoc gratia dicatis uos, inquam, qui Reipublicæ Rectores præsidetis: quibus incumbit nosse quidquid in ea vel est, vel agitur, & audientes ea quæ auditis, inquirere non studuistis, quismam homo ille esset adeo prodigiosus, qui in ea degit, vniuers, & operatur: In hoc mirabile est*

I V. Cæcus cõfundit Iudæos.

&c. Confundit illos, illos propriis inuoluit rationibus illorum sic pedes manulq; vincit, vt sese victos et debiles nec vltra habetes quid responderent, in eum illustres contumeliosi, & iniuriosi insurrexerunt, illi multa impingentes scommata de synagoga sua expellendo, excommunicando eum, quæ grauissima erat omnium pena, qua non poterant illi aliquem castigare leuiori.

- Y. Christi famuli persequutiones patitur. 2. Reg. 11. Ps. 55. 1. Matt. 13. 28. VI. in conculari cõpa. 2. Tim. 3. 12.
- Quam hoc certum erat, quod si Christo conuinceret, in eum essent excitaturi persequutione. Composuit David psal. 55. cum hac in scriptura: *In finem pro populo, qui à Sancto longe est.* Quando David profugus secessit in regionem Gethæorum, illique Sauli latentem prodiderunt. Gethæ ex mente D. Aug. dicitur. *Toreular.* Inge dicitur David terram Geth. Inge dicitur in torcular: tale mundus est viro iusto, vbi perditus in eum populus conuertitur, & vt vna seu botrus iacet in torculari, vnde sic psalmum exorditur: *Miserere mei Domine, quoniam conculcauit me homo.* Conculcauerunt me inimici mei. Vna ad quid exprimitur: vt vinum effundat, sic Sancti qui se parti Dei adiungunt, illicque fideliter adherent. Perpendit D. Aug. hæc verba I. Salmistæ, & per hominem eum intelligit, qui est verus homo, & diabolus, de quo Christus pronuntiauit: *Inimicus homo hoc fecit.* Et eum si diuino te mancipet obsequio, & homines & demones in te conuertent, teque impugnant inimici. In quem ergo finem hoc patitur Deus? Numquid Dominus malum optat suis electis? Nequaquam: imo potius quia bonum illis desiderat, & hoc quod patitur in non medicum illis cedit beneficium. Hoc idem verbum exponit: *Conculcauit:* alludit enim ad hoc quod cum vna fit: idcirco namque multi psalmi inscribuntur: *Tortularibus.* Tenetur hic opus Christi, quasi in torculari. *Quid est in torculari? In pressura, sed in torculari fructuosa est pressura.* Vna in vite pressuram non sentit, integra videtur, sed nihil inde manat: mittitur in torculari, calcatur, premitur, iniuria videtur fieri vna, sed ista iniuria sterilis non est, imo si nulla iniuria accideret, sterilis remaneret. Qui non patitur, videat, nec cum vult longe esse à passione, longe fiat à Sancto. Quinimo & ipse David, cum factus sic sic Deus deprecatur: *Miserere mei Domine quoniam conculcauit me homo tota die.* Memineris illius tota die. Si putas te non habere tribulationes, nondum expiisti esse Christianus, & vbi est vox Apostoli: *Omnes qui volunt in Christo pie viuere, persequutiones patientur.* Cum autem caperis in Christo pie viuere, ingressus es torcular. *Præpara te ad pressuras, sed noli esse aridus, ne de pressura nihil exeat.* Hoc

persecutus D. Aug. expendit id quod sequitur: *In Deo sperari non timeo quid faciat mihi homo.* O David (exclamat D. August.) *nonne tu eras, qui paulo ante dicebas: miserere mei Domine, quoniam conculcauit me homo, tota die impugnamus tribulatio me, quomodo ergo hic, non timeo quid faciat mihi caro? Quid tibi faciet? Tu paulo ante dixisti: Conculcauit me, tribulatio me, nihil faciet, est ista faciet? Respondit ad vinum, quod manat ex calcatura, & respondit: *Plane conculcauit plures tribulatio, sed quid faciet? Vna eram, vinum ero, in Deo sperabo, non timeo &c.**

En tibi primum Euangelij prædicatorem, Iesu Christi præconem, & miraculorum eius coram inimicis tibi uocallissimum, quem primo iure dicitur: Proto-confessorem: ea namque ratio est, qua dicitur D. Ioannes adeo particulariter cæci huius scripserit confessiones, & rationes, sic enim ait Rupertus: *Quia videlicet Rupertus, primus omnium mortalium pro Christo questionatus in hunc pulsat, & persequutionem passus est. &c.* Illum locum, igitur vt protomartyrem Euangelij receisse. c. VIII. illi nec animus, nec voluntas ponendi animam De tenent suam pro Christo eiusque gloria defuerit, quodbris lux si voluntati martyrum defuerit, non tamen animo educitur. mus martyrio, sicut de D. Ioa. Euangelista testatur D. Hier. Patet hic Dei potentiam attende, congruenter enim huic primo Apostolico conuenit Prædicatorem, quod de aliis Apostolis expendit D. Paulus & ipse Apostolus: quod Deus, qui à primordio potentiam suam ostendit de tenebris ipsis educens lucem, qua totum illustrauit mundum: hic idem illam testatam reliquit lucem id est, ipsos Apostolos de tenebris ignorantie, terræque vilitatis educendo: *Deus qui dixit de tenebris lucem, si lenes scire, ipse illuxit in cordibus nostris, ad illuminationem scientie clarioris Dei &c.* De cæci vnius tenebris, in corpore sine oculis, & in anima sine scientia, lucem producit adeo splendidam, qua lux Christi manifestetur, vt totum illud excoeret sapientium concilium, ad lucis suæ claritatem illos obtenebrat, & hebetes reddidit, huc illucque velut vespertiliones, nocturnæque circumuolantes.

In alio pariter sensu hic patet, id quod ante *Iob. 9. 8.* dicebamur ex Iob de Dei potentia. *Qui graditur super fluitus maris* In textu Hebræo verbum Propheticum legitur, quod significat proterere, conculcare, tialob de subiugare, quod proprie victori conuenit hostem Dei possum proterenti, conculcanti, & subiuganti, tentia Mundus mare est tot aquis quot populis copia implentur: *Aque multa populi sunt:* Fluctus frementes, tur, & inflari, sapientes sunt ac potentes, qui ceteros *Apo. 17. 15* superbo

superbo pede fastuosi conculant; hoc fluctus
 spumoso. Dominus pedibus suis subleuit, eo
 quo nihil illi est humilius nihil abiecius, cæco
 videlicet mendico. Vatis Michææ con plenis ora-
 culum eodem vitæ verbo: *Calcabit Dominus
 super excelsa terra. Quam fortes sunt calcet, ra-
 tiones dico verbaque huius cæci mendicantis!*
 Quam acriter se his prostratos infirmisunt! Hæc
 impletum cernimus, prius quam in Apostolis:
 quod *Infirma mundi elegit Deus ut confundat
 fortia, & stulta, ut confundat sapientes, & ea que
 non sunt, ut ea que sunt, destrueret.* Hunc in
 gremio elegit miraculo quam Apostolos: nõ enim
 Saluatoris classis frequenterat, non celestem
 doctrinam audierat, non mira uia viderat sicut
 illi, & ex eo tantum, quod illi Christus oculos
 tetigerit, ita illuminatur, confortatur, anima-
 tur: ut eum nec fatuus synagogæ furor de-
 terreat, ut ancilla Petrum, nec eorum vires ener-
 uent, ut D. Thomam dum illos cernit lapidibus
 armatos. Hinc collige, an non verè lux istis in
 tenebris luceat, an non lux clara resplendeat ut
 eam tenebræ nec comprehendere, nec obfusca-
 re valuerint.

§. 25. Inuenit eum in templo. *Christus, qui
 opus incepit, ipse perficit, dantis illi v. Me &
 perficere, ut ait Apostolus, & profundâ
 Theologiâ sponsa declarat.*

63. **C**um D. Ioannes Euangelista studuerit o-
 pera Christi manifestare ut Dei opera in-
 noteberent in hoc quod Christus opera-
 tus est, sciens hæc esse perfecta: *Dei perfecta sunt
 opera, demonstrat nobis qualiter Saluator huic
 operi quod in cæco incepit ultimam dederit
 perfectionem, ostendens in hoc se Deum esse
 qui ut talis, integram operibus suis addit perfe-
 ctionem. Perficit Dominus hoc opus illumina-
 tionis cæci, eum in anima illuminans, usque præ-
 rogatus quibus in corpore eum illuminat. Si-
 cut enim illum oculis illustravit adeo claris fac
 fulgidis, ut solis splendore non cederent, sic eum
 in anima cognitione altissima, & planè celesti
 illuminavit, se ipsum illi, quis esset manifestans:*

D. AVOVS. *Lamertus* (audi D. August. *faciem corporis, modo la-
 uat faciem cordis. Quæsiuit illum Dominus: hoc
 in Ioan. Tom. 9. eum, & bene quidem ex mente D. Chryso-
 stomi: eum enim propter Christum molesta valde per-
 pressus fuisse, & ignominia dedecoratus, ratio
 suadebat, ut eum Dominus leniret, & honora-*

ret. Fecit hoc in compensationem, illi sese effe-
 rens excitatum benignum, benivolam, & mille Cæcæ
 gratis liberalem, hoc adimplens spiritus S. pro-
 missum viro forti atque constanti: *Obusabit illi in anima
 quasi mater honorificata. In templo igitur ex op-
 posito eum honore affectu ad se vocat, atque: corpore
 Adesto, fili mi; Tu credis in filium Dei?*

Notat hic D. Hieron. quod non rogauerit: *Tu
 credis in Christum? sed in filium Dei, ut ostendat,
 quod integra perfecta que fides non sit credere
 in Christum, taliter, qualiter, sed confiteri quod
 legitimus sit ac naturalis Dei Filius. O peruel-
 lem Arium (exclamat D. Hilat.) dicis quidem:
 Credo in Christum, at non sic est; quandoquid-
 dem non credas quod sit legitimus ac naturalis
 Dei filius: hoc etenim verè de Christo fides ex-
 xigit. Quærit igitur ab eo Christus: Tu credis in
 filium Dei? O Domine mihi & quo non modo in
 illum crederem, si cognoscerem, sciretque
 quis esset: Non hoc ergo te torqueat, nec eum
 ulterius inquiras, illum etenim habes præ ocu-
 lis: nam ego ipse sum. Hæc dicens, emittensque
 sol. Ille Diuinus radios quosdam clarissimos in
 oculos annæ cæci huius eum illuminauit quo
 Dominum huic cognosceret, animam eius in-
 humana natura personam, incarnationis, aduen-
 tusque in mundum mysterium, altissimum Re-
 demptionis humanae secretum, & tantam re-
 cognoscentis maiestatem, debitamque illi reueren-
 tiâ, in terrâ demisse procumbens, unò desiderans
 ut ipsa ad abyssos inclinaretur, quatenus maiori
 reuerentia supremam illam honoraret maiesta-
 tem eum adorauit: *Procidens adorauit eum.**

Insigne nobis hoc in opere panditur myste-
 rium: est enim de opere Dei principali, de iustifica-
 tionis hominis iustificacione: nam Deus est, qui dat il-
 li principium per suam gratiam, & per eandem mysteri-
 quoque largitur perfectionem, sic audio D. per gra-
 tiam Paulum: *Qui operatur in vobis velle & perficere
 pro bona voluntate. Incepit opus Dominus illumina-
 tionis in anima eorum, quando illum acriter
 iunxit est, & oculos corporeos lino perunxit:
 tunc enim animæ illius fidem infudit: nam cre-
 dere non posset cæcis ille hominis illius poten-
 tiâ, nec sperare, quod per hoc, quod ipse fecerat,
 fierique mandabat, vitium recuperaret, nec eius
 præceptis obedire, nullo minus sentire posset
 ac de Christo à sublimi proloqui totam illam
 Doctorum colluuiem confundens nec animam
 habere eius gratia inusta patiendi, nisi iam de
 Christo sic habuisset, sed fides erat imperfecta,
 fræ adhuc parua principis. Hinc cognitiom
 manû ultimam adhibere veluit, eamque emine-
 tem*

I. Cæcæ
 Christus
 sicut in
 corpore
 illumina-
 uit.
 Eccl. 15. 2
 Lib. 6. de
 Trium. ad
 finem.
 13.
 Cæci in
 Christi
 fides.

Phil. 1. 11.
 III.
 de iustifica-
 tionis
 mysteri-
 per gra-
 tiam ex-
 plicatur.